STAVOVSKÝ PŘEDPIS ČESKÉ LÉKAŘSKÉ KOMORY Č. 10

Představenstvo České lékařské komory podle zákona č. 220/1991 Sb., o České lékařské komoře, České stomatologické komoře, České lékárnické komoře (dále jen „zákon č. 220/1991 Sb.“), a v souladu se Stavovským předpisem České lékařské komory č. 1 – Organizačním řádem, vydává tento stavovský předpis

ETICKÝ KODEX ČESKÉ LÉKAŘSKÉ KOMORY

PREAMBULE LÉKAŘSKÝ SLIB

Jako člen lékařského stavu:
Slavnostně slibuji, že zasvětím svůj život humanitě.
Budu mít vždy na zřeteli zdraví a prospěch svého pacienta.
Budu respektovat autonomii a lidskou důstojnost svého pacienta.
Budu zachovávat nejvyšší možný respekt k lidskému životu.
Nedopustím, aby mé povinnosti vůči pacientovi nějak ovlivnil jeho věk, nemoc nebo postižení, víra, etnický původ, pohlaví, národnost, politická příslušnost, rasa, sexuální orientace, sociální postavení nebo jakékoli jiné kritérium.
Budu zachovávat v tajnosti vše, co mi pacient svěřil, a to i po jeho smrti.
Budu vykonávat své povolání svědomitě, důstojně a v souladu se správnou lékařskou praxí.
Budu podporovat čest a ušlechtilé tradice lékařského povolání.
Budu chovat v patřičné úctě a vděčnosti své učitele, kolegy i studenty.
Budu sdílet své lékařské znalosti ve prospěch pacienta a v zájmu rozvoje zdravotní péče.
Budu dbát o vlastní zdraví, pohodu a rozvoj svých schopností tak, abych mohl poskytovat lékařskou péči na nejvyšší úrovni.
Nezneužiji své lékařské znalosti k porušení lidských práv a občanských svobod, a to ani pod nátlakem.
Toto slibuji slavnostně, svobodně a na svou čest.

§ 1 OBECNÉ ZÁSADY

(1) Stavovskou povinností lékaře je péče o zdraví jednotlivce i celé společnosti v souladu se zásadami lidskosti, v duchu úcty ke každému lidskému životu od jeho počátku až do jeho konce a se všemi ohledy na důstojnost lidského jedince.
(2) Úkolem lékaře je chránit zdraví a život, mírnit utrpení, a to bez ohledu na národnost, rasu, barvu pleti, náboženské vyznání, politickou příslušnost, sociální postavení, sexuální orientaci, věk, rozumovou úroveň a pověst pacienta či osobní pocity lékaře.
(3) Lékař má znát zákony a závazné předpisy platné pro výkon povolání a tyto dodržovat. S vědomím osobního rizika se nemusí cítit být jimi vázán, pokud svým obsahem nebo ve svých důsledcích narušují lékařskou etiku či ohrožují základní lidská práva.
(4) Lékař je povinen být za všech okolností ve svých profesionálních rozhodnutích nezávislý a odpovědný.
(5) Lékař uznává právo každého člověka na svobodnou volbu lékaře.

§ 2 LÉKAŘ A VÝKON POVOLÁNÍ

(1) Lékař v rámci své odborné způsobilosti a kompetence svobodně volí a provádí ty preventivní, diagnostické a léčebné úkony, které odpovídají současnému stavu lékařské vědy a které pro nemocného považuje za nejvýhodnější. Přitom je povinen respektovat v co největší možné míře vůli nemocného (nebo jeho zákonného zástupce).
(2) Každý lékař je povinen v případech ohrožení života a bezprostředního vážného ohrožení zdraví neodkladně poskytnout lékařskou pomoc.
(3) Lékař musí plnit své povinnosti v situacích veřejného ohrožení a při katastrofách přírodní nebo jiné povahy.
(4) Lékař má právo odmítnout péči o nemocného z odborných důvodů nebo je-li pracovně přetížen nebo je-li přesvědčen, že se nevytvořil potřebný vztah důvěry mezi ním a pacientem. Je však povinen doporučit a v případě souhlasu zajistit vhodný postup v pokračování léčby.
(5) Lékař nemůže být donucen k takovému lékařskému výkonu nebo spoluúčasti na něm, který odporuje jeho svědomí.
(6) Lékař nesmí předepisovat léky, na něž vzniká závislost nebo které vykazují účinky dopingového typu k jiným než léčebným účelům.
(7) Lékař u nevyléčitelně nemocných a umírajících účinně tiší bolest, šetří lidskou důstojnost a mírní utrpení. Vůči neodvratitelné a bezprostředně očekávané smrti však nemá být cílem lékařova jednání prodlužovat život za každou cenu. Eutanazie a asistované suicidium nejsou přípustné.
(8) U transplantací se lékař řídí příslušnými předpisy. Odběru tkání a orgánů nesmí být zneužito ke komerčním účelům.
(9) Lékař je v zájmu pacienta povinen důsledně zachovávat lékařské tajemství, s výjimkou případů, kdy je této povinnosti souhlasem pacienta zbaven nebo když je to stanoveno zákonem.
(10) Lékař, který vykonává své povolání, je povinen odborně se vzdělávat.

(11) Lékař je povinen při výkonu povolání vést a uchovávat řádnou dokumentaci písemnou nebo jinou formou. Ve všech případech je nutná přiměřená ochrana znemožňující změnu, zničení nebo zneužití.
(12) Lékař nesmí své povolání vykonávat formou potulné praxe.
(13) Lékař nesmí sám nebo po dohodě s jinými ordinovat neúčelné léčebné, diagnostické a jiné úkony ze zištných motivů. V rámci své pravomoci nesmí poskytovat odborně neodpovídající vyjádření, z nichž by plynuly občanům neoprávněné výhody.
(14) Pokud lékař doporučuje ve své léčebné praxi léky, léčebné prostředky a zdravotní pomůcky, nesmí se řídit komerčními hledisky, ale výhradně svým svědomím a prospěchem pacienta.
(15) Lékař se podle svého uvážení účastní na prezentaci a diskusi medicínských témat na veřejnosti, v tisku, v televizi, rozhlasu, musí se však vzdát individuálně cílených lékařských rad a doporučení ve svůj soukromý prospěch.
(16) Lékař se musí zdržet všech nedůstojných aktivit, které přímo nebo nepřímo znamenají propagaci nebo reklamu jeho osoby a lékařské praxe a ve svých důsledcích jsou agitační činností cílenou na rozšíření klientely. Nesmí rovněž tyto aktivity iniciovat prostřednictvím druhých osob.
(17) Nový způsob léčení je možné použít u nemocného až po dostatečných biologických zkouškách, za podmínek dodržení Helsinské konvence a Norimberského kodexu, pod přísným dohledem a pouze tehdy, pokud pacienta nepoškozuje.
(18) Lékař si má být vědom své občanské úlohy i vlivu na okolí.

§ 3 LÉKAŘ A NEMOCNÝ

(1) Lékař plní vůči každému nemocnému své profesionální povinnosti. Vždy včas a důsledně zajistí náležitá léčebná opatření, která zdravotní stav nemocného vyžaduje.
(2) Lékař se k nemocnému chová korektně, s pochopením a trpělivostí a nesníží se k hrubému nebo nemravnému jednání. Bere ohled na práva nemocného.
(3) Lékař se má vzdát paternalitních pozic v postojích vůči nemocnému a respektovat ho jako rovnocenného partnera se všemi občanskými právy i povinnostmi, včetně zodpovědnosti za své zdraví.
(4) Lékař je povinen pro nemocného srozumitelným způsobem odpovědně informovat jeho nebo jeho zákonného zástupce o charakteru onemocnění, zamýšlených diagnostických a léčebných postupech včetně rizik, o uvažované prognóze a o dalších důležitých okolnostech, které během léčení mohou nastat.
(5) Lékař nesmí zneužít ve vztahu k nemocnému jeho důvěru a závislost jakýmkoliv způsobem.
(6) Jakákoli forma sexuálního zneužívání či nátlaku ze strany lékaře je nepřípustná.

§ 4 VZTAHY MEZI LÉKAŘI

(1) Základem vztahů mezi lékaři je vzájemně čestné, slušné a společensky korektní chování, spolu s kritickou náročností, respektováním kompetence a přiznáním práva na odlišný názor.
(2) Lékař v zájmu své stavovské cti i s ohledem na pověst lékařské profese nesmí podceňovat a znevažovat profesionální dovednosti, znalosti i poskytované služby jiných lékařů, natož používat ponižujících výrazů o jejich osobách, komentovat nevhodným způsobem činnost ostatních lékařů v přítomnosti nemocných a nelékařů.
(3) Lékař kolegiálně spolupracuje s těmi lékaři, kteří současně nebo následně vyšetřují či léčí stejného pacienta. Předává-li z důvodných příčin nemocného jinému lékaři, musí mu odevzdat zjištěné nálezy a informovat ho o dosavadním průběhu léčby.
(4) Lékař je povinen požádat dalšího nebo další lékaře o konzilium vždy, když si to vyžádají okolnosti a nemocný souhlasí. Je právem lékaře navrhnout osobu konzultanta. Závěry konziliárního vyšetření mají být dokumentovány zásadně písemnou formou a je povinností o nich informovat nemocného, se zvláštním důrazem tehdy, pokud se názory lékařů liší, a je právem lékaře vzdát se dalšího léčení, pokud se nemocný přikloní k jinému názoru konzultanta.
(5) Lékař musí svou praxi vykonávat zásadně osobně. Zastupován může být jen dočasně, a to lékařem vedeným v seznamu České lékařské komory a splňujícím potřebné odborné předpoklady.
(6) Jakákoli forma sexuálního zneužívání či nátlaku ve vztazích mezi kolegy je nepřípustná.

§ 5 LÉKAŘ A NELÉKAŘ

(1) Lékař spolupracuje se zdravotnickými pracovníky vyškolenými v různých specializovaných činnostech. Pověří-li je diagnostickými nebo léčebnými úkoly a dalšími procedurami, musí se přesvědčit, zda jsou odborně, zkušenostmi i zodpovědností způsobilí tyto úkony vykonávat.
(2) Lékaři není dovoleno vyšetřovat nebo léčit s osobou, která není lékařem a nepatří ke zdravotnickému personálu. Tyto osoby nesmějí být přítomny ani jako diváci při lékařských výkonech. Výjimkou z uvedených zásad jsou osoby, které se u lékaře vzdělávají nebo pracují v lékařských oborech, a další osoby, s jejichž přítomností pacient souhlasí, pokud není lékařsky zdůvodněných námitek.

Závěrečná ustanovení

§ 6

ÚČINNOST

(1) Tento Stavovský předpis ČLK č. 10 – Etický kodex České lékařské komory nabývá účinnosti dnem 01.01.1996.
(2) Tento Stavovský předpis ČLK č. 10 – Etický kodex České lékařské komory byl novelizován rozhodnutím představenstva ČLK dne 22.06.2007 a nabývá účinnosti dnem 22.07.2007.
(3) Tento Stavovský předpis ČLK č. 10 – Etický kodex České lékařské komory byl novelizován rozhodnutím XXXIV. sjezdu delegátů ČLK (preambule) dne 24.11.2019 a nabývá účinnosti dnem 02.12.2019.
(4) Tento Stavovský předpis ČLK č. 10 – Etický kodex České lékařské komory byl novelizován rozhodnutím představenstva ČLK dne 1.03.2025 a nabývá účinnosti dnem 10.03.2025.